

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА
ИСТОЧНО САРАЈЕВО

UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO
ACADEMY OF MUSIC
EAST SARAJEVO

Бука Караџића бр. 30, 71123 Источно Сарајево, Босна и Херцеговина
Телефон/факс: +387 57 342 125, info@mak.ues.rs.ba www.mak.ues.rs.ba
Рачун: 5620998095059834, Рачун посебних намјена властити приходи, Код: 0831008, НЛБ банка

Muzička akademija Univerziteta u Istočnom Sarajevu/*Academy of Music, University of East Sarajevo*
Katedra za teorijsku nastavu/*Department for Theoretical Teaching*
Asocijacija za njegovanje akademske muzike „Novi zvuk“/ *Association for the nurturing of academic music*
"Novi zvuk"

SEMINAR SOLFEĐA/ *SEMINAR OF SOLFEGGIO* 24-25. April 2020.

TEME PREDAVAČA/*TOPICS OF LECTURERS*

Prof.dr Gordana Karan, Fakultet muzičke umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu/*Faculty of Music, University of Arts in Belgrade*

- Od zvuka ka notnoj slici: Melodijski diktat kao sredstvo razvijanja muzičkih sposobnosti/ *From sound to sheet music: Melodic dictation as a method of developing musical ability*

Prof. Fabio Ferrucci, doc, Conservatorio di Musica Arrigo Boito – Parma (Italy)

- *Old schools and new challenges: towards a European Eartraining network. The “Sentiamoci a Parma” experience*/ Stare škole i novi izazovi: ka evropskoj mreži slušnog treninga – iskustva Sentiamoci a Parma
- *Learning music as learning a language: the role of memory*/ Učenje muzike kao učenje jezika: uloga pamćenja
- *Using Pop music with Classical students: a different approach to harmony*/ Upotreba pop muzike u radu sa učenicima klasične muzike: drugačiji pristup harmoniji
- *Sight singing techniques and strategies*/ Tehnike i strategije pjevanja s lista

Dr Vedrana Marković, doc, Muzička akademija Univerziteta Crne Gore/*Music Academy, University of Montenegro*

- Igra kao put za razvoj harmonskog sluha u početnoj nastavi solfeđa/ *Play as a pathway for the development of harmonic hearing in the initial teaching of solfeggio*
- Specifičnosti početne nastave solfeđa u radu sa učenicima sa oštećenjem vida/*Specificities of initial teaching of solfeggio in work with students with visual impairment*

Prof.mr Sandra Ivanović, Muzička akademija Univerziteta u Istočnom Sarajevu/*Academy of Music, University of East Sarajevo*

- Obrada ritma u nastavi solfeđa/ *Work in the area of musical rhythm in solfeggio teaching*

Prof.mr Dušan Erak, Muzička akademija Univerziteta u Istočnom Sarajevu/*Academy of Music, University of East Sarajevo*)

- Ritmički diktat u savremenoj nastavi solfeđa/*The rhythmic dictation in contemporary solfeggio teaching*

BIOGRAFIJE PREDAVAČA/*BIOGRAPHIES OF LECTURERS*

Gordana Karan (1956) je na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu diplomirala na Odseku za opštu muzičku pedagogiju (1982), magistrirala (oblast metodika nastave solfeđa, *Morfološki pristup instruktivnoj literaturi za notno pevanje i teoriju muzike u Srbiji do 1941. Godine*, mentor dr Zorislava Vasiljević, 1993) i odbranila doktorsku disertaciju (oblast muzička pedagogija, *Muzičko-pedagoške aktivnosti dr Miloja Milojevića*, mentor dr Dragana Stojanović Novičić, 2010).

Na Fakultetu muzičke umetnosti je zaposlena od 1995.godine. Godine 2010. Izabrana je u zvanje redovnog profesora na Katedri za solfeđo i muzičku pedagogiju. Predaje solfeđo (OAS), metodiku nastave solfeđa (OAS, MAS), muzičku pedagogiju (DAS) i tembrovsku određenost auditivnog opažanja (DAS).

Autor je monografije *Miloje Milojević u svetu muzičke pedagogije* (2015). Koautor je aktuelne udžbeničke i priručničke literature za nastavu solfeđa u srednjoj muzičkoj školi (Z. Vasiljević, I. Drobni, G. Karan) i fakultetu muzičke umetnosti (Gordana Karan, Goran Marinković, 2002, 2005). Takođe, koautor je priručnika za nastavni predmet Tembrowska određenost auditivnog opažanja (Gordana Karan, Sandra Dabić, 2009), kao i *Antologije srpske muzike za dečji i ženski hor kompozitora druge polovine 19. i prve polovine 20.veka* u tri dela (Gordana Karan, Dragana V. Jovanović, 2014, 2015, 2016).

Gordana Karan je autor objavljenih članaka iz oblasti muzičke pedagogije (istorija srpske muzičke pedagogije, metodika nastave solfeđa, metodički pristupi radu na razvoju sluha i razumevanja muzičke sadržine dece najmlađeg uzrasta...).

Pod mentorstvom Gordane Karan diplomske/master radove odbranilo je 42 studenata Fakulteta muzičke umetnosti u Beogradu i Filološko-umetničkog fakulteta u Kragujevcu. Mentor je na izradi disertacija na doktorskim akademskim studijama iz oblasti muzičke pedagogije.

Gordana Karan je koordinator za nauku pri dekanatu Fakulteta muzičke umetnosti u Beogradu, šef Katedre za solfeđo i muzičku pedagogiju i rukovodilac Centra za izdavačku delatnost Fakulteta muzičke umetnosti. Član je Senata Univerziteta umetnosti u Beogradu.

Gordana Karan, (1956) graduated at the Faculty of Music in Belgrade from the Department of Music Pedagogy (1982), took her magister's degree (area of the Solfeggio teaching method, *Morphological approach to instructive literature for note-singing and the theory of music in Serbia until 1941*, mentor PhD Zorislava vasiljević, 1993), and took her doctoral thesis (Ph.D), (area of the Solfeggio teaching method, *Musical and pedagogical activities of PhD Miloje Milojević*, mentor PhD Dragana Stojanović Novičić, 2010).

Gordana Karan work at Faculty of Music in Belgrade since 1995. Since 2010, she is full professor at the Department for Solfeggio and Music Pedagogy. She is teaching Solfeggio (undergraduate studies), Solfeggio teaching method (undergraduate and MA studies), Music Pedagogy (PHD studies) and the Timbre determination of aural percepcion (PHD studies).

She is author of monography *Miloje Milojević in the world of music pedagogy* (2015). She is co-author of current textbook and handbook literature for solfeggio teaching in secondary music school (Z. Vasiljević, I. Drobni, G. Karan) and at Faculty of Music in Belgrade (Gordana Karan, Goran Marinković, 2002, 2005). Also, she is co-author of handbook for teaching subject the Timbre determination of aural percepcion (Gordana Karan, Sandra Dabić, 2009), as well as the *Anthology of serbian music for children's*

and female choir of composers of the second half of the 19th and the first half of the 20th century in three volumes (Gordana Karan, Dragana V. Jovanović, 2014, 2015, 2016).

Gordana Karan is the author of published articles in the field of music pedagogy (History of the serbian music pedagogy, solfeggio teaching method, methodical approaches to working on hearing development and understanding the musical content of young children...).

Under mentorship of Gordana Karan, 42 students took their bachelor/master thesis at the Faculty of Music Belgrade and the Faculty of Philology and Arts in Kragujevac. She is a mentor in the preparation of dissertations in doctoral studies in the field of music pedagogy.

Gordana Karan is the Science Coordinator at the Dean's Office, Head of the Department of Solfeggio and music pedagogy and the Head of the Publishing Center of the Faculty of Music. She is a member of the Senate of the University of Arts in Belgrade

Fabio Ferrucci je rođen 1969. godine u Faenci (Italija). Diplomirao je na Konzervatorijumu "Francesco Venezze" – Rovigo - Klavir (1989), Horsku muziku i dirigovanje (1994), Didaktiku (1994), Akustiku i štimovanje (1994); na Konzervatorijumu "G. B. Martini" – Bologna – Elektroakustičku muziku (2001). Od 1989 do 1993 je pohađao Klavirsku akademiju "Incontri col maestro" u Imola (Italija).

Takođe je diplomirao *cum laude* u Filozofiji na „Alma mater studiorum – Bologna“ sa tezom o Renesansnim mnemonološkim tehnikama.

Od 1989. godine predaje klavir u „Scuola Comunale di Musica "G. Sarti" u Faenza (Italija). Od 1994. do 1999. godine je predavao muzičko obrazovanje u Scuola Media "S. Umiltà" u Faenza (Italija). 1999. godine je bio pobjednik opšteg nacionalnog takmičenja za nastavnike teorije, ritma i slušnog treninga. Od tada predaje na Konzervatorijumu „Arrigo Boito“ u Parmi. Fabio je takođe docent i koordinator katedre za teoriju, ritam i slušni trening za teorijske, istorijske i muzikološke predmete. Od 2012. godine je studentski savjetnik a od 2016. godine didaktički supervizor.

Redovno pohađa kurseve i radionice za prekvalifikaciju u Italiji i inostranstvu i sprovodi intenzivnu aktivnost podučavanja i obuke u evropskim institucijama. Dva puta je bio u žiriju Međunarodnog takmičenja iz solfeđa u Ljubljani (the International Solfège Competition in Ljubljana) – 2015 i 2017. godine, a u oktobru 2017. godine je održao masterklas iz slušnog treninga na prestižnoj Gnesin akademiji u Moskvi. Radio je kao dizajner nastavnog programa u evropskom projektu VoxEarlyMusic i osoba zadužena za Konzervatorij „Arrigo Boito“ u „Coordinamento Nazionale Sulla Valutazione Delle Qualifiche Dei Rifugiati“ (CNVQR). Od 2018. godine je eksperz za AFAM predmet za Nacionalnu agenciju za visoko obrazovanje (ANVUR).

Osnovao je i svake godine organizuje međunarodnu radionicu i forum „Sentiamoci a Parma - povezuju uši!“, u cilju okupljanja na jednom događaju koji okuplja učitelje iz različitih evropskih institucija i različitih iskustava. Počevši od 2015. godine, Sentiamoci a Parma je stvorio mrežu od više od 100 nastavnika koji se školuju širom Evrope. Takođe je saradivao u italijanskoj verziji eartraining softvera EarMaster.

U 2019. godini bio je jedan od dva pobjednika nagrade "Leonardo da Vinci" za osoblje umetničkih i muzičkih institucija, nagrade koju je osnovao Nacionalni ministar za unapređenje veština i sposobnosti italijanskog visokoškolskog nastavnog i istraživačkog osoblja na međunarodnom nivou.

Preveo je *De umbris idearum* Đordana Bruna (Giordano Bruno) i napisao "Umetnost sećanja na Đordana Bruna", u izdanju Anima Edizioni (Milano, 2006).

Fabio Ferrucci was born in 1969 in Faenza. He graduated at Conservatorio “Francesco Venezze” - Rovigo in Piano (1989), Choral music and choir conducting (1994), Didactics (1994), Acoustics and tuning (1994); at Conservatorio “G. B. Martini” - Bologna in Electroacoustic music (2001). From 1989 to 1993 he attended Piano Academy “Incontri col maestro” in Imola.

He also graduated *cum laude* in Philosophy at Alma Mater Studiorum - Bologna with a thesis on Renaissance mnemonic techniques.

Since 1989 he has been teaching Piano at Scuola Comunale di Musica “G. Sarti” in Faenza. From 1994 to 1999 he taught Music Education at Scuola Media “S. Umiltà” in Faenza. In 1999 he was a winner in the national ordinary competition for Theory, rhythm and eartraining teachers. Since then he has been teaching at Conservatorio “Arrigo Boito” in Parma. He also is Theory, rhythm and eartraining Referent professor and Department Coordinator for theoretical, historical and musicological subjects. Since 2012 he is Students’ Counsellor and since 2016 Didactic supervisor.

He regularly attends re-training courses and workshops in Italy and abroad, and carries out an intense teaching and training mobility activity at European institutions. He has taken part twice in the jury of the International Solfège Competition in Ljubljana (2015 and 2017 editions) and in October 2017 has given an eartraining masterclass at the prestigious Gnesins Academy in Moscow. He worked as *curriculum designer* in the European project VoxEarlyMus and is the person in charge for Conservatorio "Boito" at CNVQR. From 2018 he is AFAM Subject expert for the National evaluation agency on higher education (ANVUR).

He created and every year organizes the international eartraining workshop and forum "Sentiamoci a Parma - connecting ears!", in order to gather in a single event eartraining teachers from different european institutions and experiences. Starting from 2015, Sentiamoci a Parma has created a network of more than 100 eartraining teachers all over Europe. He also collaborated in the Italian version of the eartraining EarMaster software.

In 2019 he was one of the two winners in the "Leonardo da Vinci" call for Arts and Music Institutions staff, an award established by National Ministry to enhance the skills and abilities of Italian higher education teaching and research staff at the international level.

He translated *De umbris idearum* by Giordano Bruno and wrote “The art of memory in Giordano Bruno”, published by Anima Edizioni (Milano, 2006).

Dr Vedrana Marković, docent, (1975) rođena je u Splitu (Hrvatska). Doktorirala je 2015. godine na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu, odbranivši doktorsku disertaciju pod nazivom *Razvoj modela početne nastave solfeđa u radu sa slepom i slabovidom decom*. Zaposlena je na Muzičkoj akademiji na Cetinju, gdje je od 2009. u zvanju docenta, na predmetima Solfeđo i Metodika nastave solfeđa. Aktivno učestvuje na naučnim skupovima u Crnoj Gori i inostranstvu. Objavila je monografiju *Početna nastava solfeđa u radu sa slijepom i slabovidom djecom*, praktikum za nastavu solfeđa, udžbenik za gimnaziju *Muzika – moj jezik* (u koautorstvu), udžbenike za prvi i drugi razred muzičke škole za predmet solfeđo *Muzički koraci 1* i *Muzički koraci 2* (u koautorstvu) i preko trideset stručnih radova. Područje posebnog interesovanja predstavlja muzičko obrazovanje djece sa oštećenjem vida, kao i primjena primjera iz crnogorske muzičke baštine u muzičkoj nastavi, a posebno u nastavi solfeđa.

Vedrana Marković (1975) was born in Split (Croatia). She graduated from the Faculty of Music in Belgrade, PhD (2015). She is an employee at the Music Academy in Cetinje as an Assistant Professor since 2009. She participates actively in scientific gatherings in Montenegro and the region. So far, she has published one monograph, exercises for a solfeggio class, the book sets for the first and second grades of music school (*Music steps 1* and *Music steps 2*), and around thirty studies. Special area of interest represents music education of children with visual impairment, so does implementation of examples from montenegrin music heritage in music education, especially in solfeggio teaching.

Sandra Ivanović, srednju muzičku školu završila je u Sarajevu, diplomirala je na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Podgorici, 1994. godine, a poslijediplomske studije završila je na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Istočnom Sarajevu, 2003.g., u klasi Dorine Radičeve. Pedagoški rad započinje 1995. godine u Muzičkoj školi u Foči, a od 1999. godine radi na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Istočnom Sarajevu, kao profesor Solfeđa i Metodike nastave solfeđa, gdje je danas u zvanju redovnog profesora. Autor je i koautor većeg broja radova i publikacija iz oblasti muzičke teorije i solfeđa. Bila je član stručnog žirija na velikom broju međunarodnih takmičenja i festivala i predavač na akreditovanim seminarima iz oblasti solfeđa. Recenzent je više udžbenika i monografija. U umjetničkoj djelatnosti izdvaja se desetogodišnji rad u okviru pjevačke etno-grupe "Rusalke", kao i višegodišnji rad kao dirigent Srpskog pjevačkog društva „Bratstvo“ iz Pljevalja. Za svoj umjetnički i društveni angažman dobitnik je više nagrada i priznanja. Od novembra 2014. obavlja funkciju prorektora za studentska pitanja, kulturu, umjetnost i sport na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu.

Sandra Ivanović, graduated from Music Academy of the University of Podgorica (Montenegro) (1994) and took her Magister degree from the Academy of Music of the University of East Sarajevo where since 1999 she is teaching Solfeggio and Solfeggio Teaching Method. She acted as a jury member of many international competitions, as a lecturer on numerous seminars in the field of Solfeggio and she is an author of scientific papers in the field of Musical Analysis and Sociology of Music. In the artistic activity, ten years of work within the singing ethno-group "Rusalka" are distinguished, as well as many years of work as a choir conductor of the Serbian Singing Society "Bratstvo" from Pljevlja (Montenegro). Sandra Participated in the organization of various national and international musical events in Sarajevo East, such as „58. World Accordeon Trophy“, „Meeting of the Young Pianists of the South-Eastern Europe“, Akoredon Art Festival“, „Evenings of Czech Music“ and „Evenings of Russian Music“. She is a winner of many awards for the outstanding contribution to the activity of the Academy of Music and to the musical and cultural life of the city of Sarajevo East. For many years she served as a vice-dean of the Academy of Music, and since 2014 she is vice-rector of the University of Sarajevo East for the students affairs, culture, art and sport.

Dušan Erak (1974) je muzički pedagog i vanredni profesor na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Diplomirao je na smjerovima za Opštu muzičku pedagogiju i Gitaru, magistrirao iz oblasti Metodike nastave solfeđa na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Doktorand je na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu u oblasti Muzičke pedagogije. Koautor je priručnika iz solfeđa (2013), autor objavljenih radova iz oblasti muzičke pedagogije, član žirija na takmičenjima iz solfeđa i gitare, predavač i organizator seminara iz solfeđa za nastavnike muzičkih škola u Bosni i Hercegovini. Radio je kao nastavnik gitare u osnovnoj muzičkoj školi u Herceg-Novom, Crna Gora (1993–2000), njegovi učenici su osvojili značajan broj specijalnih, prvih i drugih Republičkih i Državnih nagrada u Srbiji i Crnoj Gori. Kao gitarista je nastupao solo i u različitim ansamblima sa gitarom, violinom, sopranom, flautom i simfonijskim orkestrom u Bosni i Hercegovini, Srbiji, Crnoj Gori, Italiji i Francuskoj. Kao dirigent horova je koncertirao u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Makedoniji i Bugarskoj, osvajao nagrade (Bijeljina 2012, Ohrid 2013), održao koncerte sa češkim i američkim horovima (Komenius, Uherski Brod 2012, Singing City Philadelphia 2012, Union Nevada Choir, University Chamber Singers, Vašington 2015).

Dušan Erak, MA (1974) is a teacher in field of music pedagogy and associate professor at the Academy of Music at the University East Sarajevo. He graduated from the Departments of Music Pedagogy and Guitar and took his magister thesis in Solfeggio Teaching Methods at the Academy of Music at the University East Sarajevo. He is a student of doctoral studies at the Faculty of Music in Belgrade, preparing the thesis in the field of Music Pedagogy. He is a co-author of the Solfeggio Handbook (2013), the author of various papers published in the field of music pedagogy, a jury member in solfeggio and guitar competitions, a lecturer and organizer of seminars for music school teachers in Bosnia and Herzegovina. He had worked in elementary music school in Herceg-Novi, Montenegro (1993–2000), and his students had won a lot of special, first and second prizes in Serbia and Montenegro. As a guitarist he performed solo and in various ensembles with guitar, violin, soprano, flute and symphonic orchestra in Bosnia and Herzegovina, Serbia, Montenegro, Italy and France. As a conductor of choirs he held performances in Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Croatia, Macedonia and Bulgaria, won awards (Bijeljina 2012, Ohrid 2013), held concerts with Czech and American choirs (Comenius, Uherski Brod 2012, Singing City Philadelphia 2012; Nevada Choir, American University Chamber Singers, Washington, 2015).